

Zilhijje aýynyň ilki on gününiň ähmiýeti.

Allaha hamd, Pygamberimiz Muhammede salawat we salam bolsun.

Allah Tagalaň bize beren nygmatlaryndan biri hem Allah Tagala biz üçin käbir aýlary, käbir gjeleri, käbir günleri başga günlerden üstün etmegidir. We şol günlerde eden amallarymyza esse-esse sogap bermegidir. Şol faziletli, ähmiýetli we sogaplaryň esse-esse köpelyän günlerinden, biri Hijri aýlaryň 12-njisi bolan, Zilhijje aýynyň başyndaky 10 gündür.

Allah Tagala Kuran-Kerimde Zilhijje aýynyň ilki 10 gijesine kasam edip şeýle diýýär:

وَالْفَجْرِ. وَلَيْلٌ عَشْرٌ

“Fejre-daňa kasam bolsun! We on gjijä kasam bolsun!”

(Kuran-Kerim, Fejr süresi 89/1-2)

Allah Tagalaň: **We on gjijä kasam bolsun!**diýen, aýatynyň tefsirinde, Ibn Kesir şeýle diýýär: “**(Bu kasam edilen on gjijeden maksat), Ibn Abbas, Ibn Zubeýr, Mujahit we başgalarynyň aýdyşy ýaly Zilhijje aýynyň ilki on günüdür.**”(Tefsiru Ibn Kesir)

Allah Tagalaň bir zada kasam etmegi şol zadyň, Allah Tagalaň gatynda gadyr-gymmatlydygyny aňladýandyr.

Zilhijje aýynyň ilki 10 gününiň ähmiýeti barada hadyslar.

Pygamberimiz Muhammet (sallallahu aleýhi we sellem) aýtdy:

مَا مِنْ أَيَّامُ الْعَمَلِ الصَّالِحِ فِيهِنَّ أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ مِنْ هَذِهِ الْأَيَّامِ الْعَشْرِ ، فَقَالُوا : يَا رَسُولَ اللَّهِ وَلَا الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ؟ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : وَلَا الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ إِلَّا رَجُلٌ خَرَجَ بِنَفْسِهِ وَمَلَاهِهِ فَمَنْ يَرْجِعُ مِنْ ذَلِكَ بُشَيْعَ

“İçinde salyh amal edilen günlerden, Allah Tagalaň iň gowy görýän günleri, Zilhijje aýynyň ilki on günüdür. Sahabalar: Ya Resulullah (Zilhijjaniň on gününde ediljek salyh amallar) Allah Tagala üçin jihatdanam has söygülimi? diýip, soradylar. Pygamberimiz : Diňe bir kişi maly, jany bilen jihadda çykyp (şehit) bolaýmasa, (bu günlerde edilen) salyh amallar Jihatdanam sogaplydyr, diýdi.”

(Tirmizi, Ebu Dawud)

Pygamberimiz Muhammet (sallallahu aleýhi we sellem) aýtdy:

مَا مِنْ أَيَّامٍ أَعَظَمُ عِنْدَ اللَّهِ وَلَا أَحَبُّ إِلَيْهِ الْعَمَلُ فِيهِنَّ مِنْ هَذِهِ الْأَيَّامِ الْعَشْرِ ، فَلَكُثُرُوا فِيهِنَّ مِنْ التَّهْلِيلِ وَالْكَتْبِ وَالْحَمْدِ

“Allah Tagalaň gatynda Zilhijje aýynyň ilki on gününde edilen salyh amallardan, has gadyr-gymmatlysy yokdur. Bu günlerde köpräk tehlil, tekbir, tehmid aýdyň!” (Ahmed, Müsned)

Hadysda geçen sözleriň manysy: Tehlil diýmek, Lä ilähe illallah diýmekdir. Manysy: Allahdan başga hak iläh ýok diýmekdir. Tekbir diýmek, Allahu ekber diýmekdir. Manysy: Allah iň beýikdir, diýmekdir. Tehmid diýmek, Elhamdulillah diýmekdir. Manysy: Allaha hamdu-sena bolsun, diýmekdir.

Pygamberimiz Muhammet (sallallahu aleýhi we sellem) aýtdy:

أَفْضَلُ أَيَّامِ الدُّنْيَا الْعَشْرُ - يَعْنِي: عَشْرُ ذِي الْحِجَّةِ

“Dünýä günleriniň iň faziletisi (sogaplysy), Zilhijje aýynyň ilki on günüdür.” (Bezzar, Ibn Hibban)

Musulman kişi bu on günleriň gije-gündüzinde köpräk salyh amal etmelidir we özi üçin bu günleri pursat bilmelidir.

Bu günlerde edilmeli amallardan käbirleri:

1- Eden günälerimiz üçin toba etmelidir. 2- Tehlil, tehmíd, tekbir aýdyp, köpräk zikir etmelidir. 3- Köpräk Kuran-Kerim okamalydyr.

4-Farz namazlary wagtynda kylmaly we köpräk nefil namaz kylmalydyr, hususanam tehejjud namazy kylmalydyr. 5- Mätäçlere sadaka bermelidir.

6-Agyz beklemelidir. Hususanam Arafa günü ýagny Zilhijje aýynyň 9-nji günü agyz beklemelidir.

Çünkü Pygamberimiz (sallallahu aleýhi we sellem) bu barada şeýle diýdi:

صَيَّامٌ يَوْمَ عَرَفَةَ أَحَسِبَ عَلَى اللَّهِ أَنْ يُكَفِّرَ السَّنَةُ الَّتِي قَبْلَهُ وَالسَّنَةُ الَّتِي بَعْدَهُ

“Arafa günü tutulan orazaň, geçen we geljek ýylyň (günälerine) kefarat bolmagyny, Allahdan umyt edýarin.” (Muslim)

Emma Arafa günü agyz beklemek Hajda bolmaýanlar üçin sünnetdir. Hajda bolanlar üçin Arafa günü agyz beklemek sünnet däldir. Çünkü Pygamberimiz (sallallahu aleýhi we sellem) Hajda wagty, Arafa günü agyz beklän däldir.

Allaha hamd, Pygamberimiz Muhammede salawat we salam bolsun.